

בעניני ספירת העומר ומצוות ליל הסדר

הבה נתחיל את הזמן ע"י עיון בסוגיא מתוקה ומענינא דיומא!

פירוש המשנה לרמב"ם לפסחים שמה (ד"ה והחרוסת)

רמב"ם הל' חמץ ומצה (פ"ז הי"א [וגם פ"ז הי"ב - פ"ח ה"ב, פ"ח ה"ח])

- השוה את דברי הרמב"ם בשני המקומות - במה הם שוים זה לזה, ובמה שונים זה מזה?
- איך תסביר את זה? ע"ע במגיד משנה ובלחם משנה שמה (פ"ז הי"א).

ג מרור בזה"ז

רא"ש פסחים (פ"י סי' כ"ה) על הגמ', "אכלו לחצאין ... אין צריך מהם כזית"

- מה יש לתמוה על חשבונותינו של הרא"ש בדבריו הללו?

בעל המאור לפסחים (כח. בדפי הרי"ף): ריש דבריו עד " ... בו זמן"; "וכללו של דבר ... זמן אין לנו" - והוא עומד על שיטת אמימר בגמרא מנחות, שבזה"ז א"צ לספור שבועות אלא די בספירת ימים בלבד.

ד עוד בספה"ע

ספר החינוך מצוה ש"ו (ד"ה מדיני המצוה)

ביאור הלכה (סי' תפ"ט סע' ח', ד"ה סופר)

- מה בולט (stands out) בלשונו של החינוך?

א ספירת העומר

דרך הקדמה

חומש ויקרא (פרק כ"ג, פס' ט"ו - ט"ז)

גמרא מנחות (סו.), "גופא ... עד המשנה

תוס' מנחות (שם ריש ד"ה זכר), עד " ... ספיקא דרבנן"

רמב"ם הל' תמידין ומוספין סוף פרק ז' (הל' כ"ב - סוף)

כסף משנה [ורדב"ז] שם (הל' כ"ד)

שיטת ההלכות גדולות

תוס' מנחות (שם סוף ד"ה זכר) "עוד פסק ..."

רא"ש פסחים (פרק י' סוף סי' מ"א), "ועוד כתב ..."

שלחן ערוך אורח חיים (סי' תפ"ט סע' ח')

פרי מגדים שמה (אשל אברהם ס"ק י"ג)

- מהי קושייתו של הפרמ"ג על שיטה זו? האם נראה לך דרך ליישב?

ב "מצות חרוסת"

משנה שניה בפסחים (קיד.).

גמרא (קטז.), "אע"פ שאין חרוסת ... עד המשנה

ששכח יום אחד יאמר אמש היו כך בלא ברכה, ומונה האחרים עם כל ישראל.

ביאור הלכה (סימן תפט ד"ה סופר בשאר)

* סופר בשאר ימים - והיינו דס"ל שאין הימים מעכבות זה את זה ואע"ג דכתיב תמימות תהיינה כתב הרי"ף גיאות בשם ר"ה גאון דמקיים תמימות בשבועי דהיינו שבכל משלם שבועי כשאומר חשבון השבוע מקיים שבעה שבועות תמימות תהיינה ועוד תירץ שם דהיכי דאישתלי יום אחד יספור בליל שני שתי הספירות כגון בשכח ספירה ראשונה יאמר בספירה שניה אתמול היה אחד בעומר ויומא דין תרי בעומרא וכיון דמני גם של אתמול לא נפק מכלל תמימות תהיינה עי"ש וכן מובא בשינוי קצת בשבולי לקט בשם תשובת הגאונים עי"ש בס"י רל"ד אכן שארי פוסקים לא הזכירו סברא זו וכתבו דהאי תמימות תהיינה קאי אכל יומא שהתחיל לספור מבערב וכמו דדרשינן במנחות דף ס"ו ובמגילה דף כ' אבל לא לענין שכל הימים יעכבו זה את זה [עיין תוס' מנחות ובתוס' מגילה ובשב"ל בשם הר"ר ישעיה ובאו"ז ס"י שכ"ט] ובא"ר מצאתי שכתב שטוב לחוש לדברי רב האי גאון בתירוץ השני ולספור גם הספירה של אתמול ביחד. ובלי ברכה וכו"ל. ושאר אחרונים לא הזכירו ד"ז:

שו"ע אורח חיים (סימן תפט סעיף ח)

אם שכח לברך באחד מהימים, בין יום ראשון בין משאר ימים, סופר בשאר ימים בלא ברכה; אבל אם הוא מסופק אם דילג יום אחד ולא ספר, יספור בשאר ימים בברכה.

פרי מגדים אורח חיים (סימן תפט א"א ס"ק יג)

ומה שכתב המחבר [סעיף ח] שכח בא' מהימים סופר בשאר הימים בלא ברכה, ג"כ מחמת ספק שמא כולהו יומי חדא מצוה ושמא כל אחת מצוה בפני עצמה, וסופר בלא ברכה. וי"ל אי כולהו חדא מצוה אין מברכין בכל לילה, וצ"ע.

ספר החינוך (מצוה שו)

מדיני המצוה, מה שאמרו זכרונם לברכה [מנחות ס"ו ע"א] שמצוה למנותן מבערב כדי שיהו תמימות, כמו שאמר הכתוב, תמימות תהיינה, ואמרו זכרונם לברכה [שם] אימתי הן תמימות, בזמן שמתחיל מבערב. ומכל מקום פירשו המפרשים שאם שכח ולא מנה מבערב, מונה למחר כל היום. ויש שאמרו שמי ששכח ולא מנה יום אחד, שאין יכול למנות עוד באותה שנה, לפי שכולן מצוה אחת היא, ומכיון ששכח מהן יום אחד הרי כל החשבון בטל ממנו. ולא הודו מורינו שבדורינו לסברא זו, אלא מי